

Súd: Okresný súd Prievidza
Spisová značka: 16P/18/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3822201741
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 01. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Beata Gešvantnerová
ECLI: ECLI:SK:OSPD:2023:3822201741.4

Uznesenie

Okresný súd Prievidza v právnej veci starostlivosti o maloleté dieťa: V. V. (????? ?????????), nar. XX.XX.XXXX, štátna občianka Ukrajiny, bytom Ukrajina, S. X/XXX, t.č. Y. - N. č. XXX, zast. opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Prievidzi, dieťa rodičov: matka P. S. V. (????????????? ?????????????? ?????????) - nebohá, otec V. L. V. (????? ?????????? ?????????) - pozbavený rodičovských práv a povinností voči V., o návrhu manželov: A. G., nar. XX.XX.XXXX a S. G., nar. XX.XX.XXXX, obaja bytom Y. - N. č. XXX, o zverení maloletej do náhradnej osobnej starostlivosti, takto

rozhodol:

Súd v y h l a s u j e, že nemá právomoc konať o zverení maloletej do náhradnej osobnej starostlivosti a konanie z a s t a v u j e .

o d ô v o d n e n i e :

1. Navrhovatelia sa návrhom podaným na tunajšom súde dňa 05.05.2022 domáhajú zverenia maloletej do náhradnej osobnej starostlivosti. Svoj návrh odôvodnili tým, že maloletá je občianka Ukrajiny, sirota, ktorá prišla na Slovensko so svojim otčim. Tento nejavil o ňu záujem a odcestoval aj s vlastným maloletým dieťaťom do Poľska za terajšou partnerkou. Maloletá chce žiť na Slovensku a tu študovať.

2. Z pripojeného spisu sp. zn. 15P/12/2022 súd zistil, že maloletá bola uznesením č.k. 15P/12/2022-20 zo dňa 06.04.2022 neodkladným opatrením dočasne zverená do starostlivosti manželov/navrhovateľov a maloletej boli za opatrovníka ustanovení navrhovatelia, ktorí budú oprávnení a zároveň povinní vykonávať osobnú starostlivosť o maloletú, ktorí budú maloletú zastupovať pred orgánmi štátnej správy a miestnej samosprávy, súdmi a inými inštitúciami v rámci Slovenskej republiky, v súvislosti s poskytovaním zdravotnej starostlivosti na území Slovenskej republiky, v súvislosti s riešením školskej dochádzky na území Slovenskej republiky a spravovať jej majetok. Dôvodom vydania takéhoto rozhodnutia bol vojnový konflikt na Ukrajine.

3. Okresný súd Prievidza sa zaoberal otázkou, či je v jeho právomoci konať vo veci samej a rozhodnúť o zverení maloletej do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľom.

4. Podľa § 161 ods. 1 CSP, ak tento zákon neustanovuje inak, súd kedykoľvek počas konania prihlíada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť (ďalej len „procesné podmienky“).

5. Podľa § 161 ods. 2 CSP, ak ide o nedostatok procesnej podmienky, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví.

6. Podľa Článku 5 ods. 1 Dohovoru č. 344/2002 Z.z. o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone a spolupráci v oblasti rodičovských práv a povinností a opatrení na ochranu dieťaťa (ďalej len „Dohovor“), právomoc prijímať opatrenia na ochranu dieťaťa alebo jeho majetku majú justičné alebo správne orgány zmluvného štátu, kde má dieťa svoj obvyklý pobyt.

7. Podľa Článku 6 ods. 1 Dohovoru, právomoc rozhodovať v rozsahu článku 5 ods. 1 o utečeneckých deťoch a deťoch, ktoré sa dostali do cudziny v dôsledku nepokojov v ich domovskom štáte, majú orgány zmluvného štátu, na ktorého území sa deti nachádzajú v dôsledku premiestnenia.

8. Podľa Článku 30 ods. 1 Vyhlášky č. 95/1983 ministra zahraničných vecí o Zmluve medzi Československou socialistickou republikou a Zväzom sovietskych socialistických republík o právnej pomoci a právnych vzťahoch v občianskych, rodinných a trestných veciach (ďalej len „Vyhláška“), právne vzťahy medzi rodičmi a deťmi sa spravujú právnym poriadkom zmluvnej strany, na území ktorej dieťa trvale žije.

9. Podľa Článku 31 ods. 1 Vyhlášky, ustanovenie alebo zrušenie poručníctva alebo opatrovníctva sa spravuje právnym poriadkom zmluvnej strany, ktorej občanom je osoba, ktorej sa má poručníctvo alebo opatrovníctvo ustanoviť alebo zrušiť.

10. Jednou zo základných podmienok, za ktorých môže súd konať je právomoc súdu. Splnenie tejto procesnej podmienky súd skúma v každom štádiu konania.

11. Súd pri svojom rozhodovaní vychádzal z vyššie citovaných právnych noriem. Vo veciach opatrovníctva vo vzťahu k maloletým utečencom z Ukrajiny je potrebné aplikovať Zmluvu medzi ČSSR a ZSSR o právnej pomoci a právnych vzťahoch v občianskych, rodinných a trestných veciach zverejnenú vyhláškou č. 95/1983 Zb. a Dohovor o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone a spolupráci v oblasti rodičovských práv a povinností a opatrení na ochranu dieťaťa (Haag, 19. októbra 1996), zverejnený oznámením č. 344/2002 Z.z. a oznámením č. 67/2019 Z.z. V zmysle uvedenej zmluvy o právnej pomoci je ustanovenie alebo zrušenie opatrovníctva potrebné posudzovať podľa ukrajinského práva (čl. 31 ods. 1) s tým, že aj právomoc na rozhodovanie má orgán štátneho občianstva dieťaťa (čl. 32). Od týchto uvedených pravidiel sa možno odkloniť len v prípade, ak si to vyžaduje najlepší záujem maloletého dieťaťa, napr. pri nepriaznivom zdravotnom stave maloletého dieťaťa.

12. Uvedené skutočnosti podčiarkuje aj Dohovor o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone a spolupráci v oblasti rodičovských práv a povinností a opatrení na ochranu dieťaťa (Haag, 19. októbra 1996), zverejnený oznámením č. 344/2002 Z.z. a oznámením č. 67/2019 Z.z. Článok 5 ods. 1 a článok 6 ods. 1 síce priznávajú právomoc konať a rozhodovať slovenským súdom o ochrane utečeneckých deťoch a deťoch, ktoré sa dostali do cudziny v dôsledku nepokojov v ich domovskom štáte alebo ich majetku, avšak uvedené sa vzťahuje len na situácie, kedy je potrebné ustanoviť takémuto dieťaťu opatrovníka na konkrétne úkony neodkladným opatrením. Súdy by nemali v súčasnosti konať vo veci samej alebo po vydaní neodkladného opatrenia začínať ex offo konanie vo veci samej, nakoľko podľa zmluvy o právnej pomoci majú právomoc na konanie vo veci samej orgány štátneho občianstva maloletého dieťaťa. V súčasnosti sa nejaví ako účelné a vhodné bez náležitého uváženia konať vo veci samej, ak nie sú dané výnimočné okolnosti.

13. S ohľadom na uvedené skutočnosti, právomoc súdov Slovenskej republiky nemožno založiť na žiadnom ustanovení relevantného právneho predpisu. Nedostatok právomoci súdu na konanie je neodstrániteľnou prekážkou, ktorej výsledkom je podľa § 161 ods. 2 CSP jedine zastavenie konania. Na základe uvedeného je tunajší súd toho názoru, že právomoc konať a rozhodnúť o zverení maloletej do náhradnej osobnej starostlivosti majú príslušné orgány Ukrajiny, preto tunajší súd vyhlásil, že nemá právomoc vo veci konať.

14. Podľa § 9 CSP, ak spor alebo vec nepatrí do právomoci súdu Slovenskej republiky, súd konanie bezodkladne zastaví.

15. Nakoľko súd vo veci nemá právomoc konať, podľa § 9 Civilného sporového poriadku konanie zastavil.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia v dvoch vyhotoveniach na súde, proti rozhodnutiu ktorého smeruje
V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). (§363 CSP)